

Mindre Meddelelser.

Det Tredie Nordiske Entomologmøde i Helsingfors 5.—7. August 1930.

Paa det 2. Nordiske Entomologmøde i København i 1926 vedtoges det, at det 3. Møde skulde finde Sted i Helsingfors i 1929. Da der imidlertid i dette Aar skulde afholdes et Skandinavisk Naturforskermøde i København, besluttedes det at udskyde Entomologmødet til 1930, og efter Konference mellem de forskellige Landes Entomologer blev Tidspunktet for Afholdelsen af Mødet i Finland fastsat til Begyndelsen af August Maaned.

Mødet havde samlet 89 Deltagere, de fleste naturligvis fra Finland, fra Sverige var mødt 15, fra Norge 1 og fra Danmark 6 Deltagere, samt desuden 2 fra Estland.

Den første Dag, Tirsdag den 5. August, samledes man om Formiddagen til Aabningsmøde i De Vetenskapliga Samfundenes Hus, hvor der efter at der var valgt Præsidium (Præsident blev Bergmester Th. Munster, Oslo) holdtes et Par Foredrag af særlig Interesse: Prof. Harry Federley talte om Fjärilbestander och deres ärftlighetsförhållanden, og Prof. Uno Saalas om sin Farfader, Reinhold Ferdinand Sahlbergs resa runt jorden 1839—43. Efter en fornøjelig Fællesfrokost paa Restaurant Esplanad-Kapellet (hvor de fremmede Entomologer var Finnernes Gæster) benyttedes Eftermiddagen til en Gennemgang af Universitetets Zoologiske Museum, der i Prof. Enzo Reuters Sygdomsforfald forevistes af Kustos Dr. Richard Frey. Om Aftenen havde en Kreds af finske Entomologer indbudt de fremmede til Middag i Svenska Klubben, hvor alle Entomologerne igen havde et yderst fornøjeligt og animeret Samvær.

Den 2. Dag, Onsdag den 6. August, besaas om Formiddagen Universitetet, Universitetsbiblioteket og Universitetets nye Forst- och Agrikulturzoologiska Inrättning, paa hvilket sidste Sted Prof. Saalas gav en Oversigt over den praktiske Entomologis Udvikling

og Stilling i Finland. Eftermiddagen benyttedes til Foredrag, der afholdtes i Zoologiska Institutet. Her talte Bergmester Th. Munster (Om Finmarkens Coleopterfauna), Mag. Kai L. Henriksen (Om Leddyrenes Hudskiftesuturer), Lektor R. Krogerus (Temperatur och belysning som insektekologiska faktorer), Prof. I. Trägårdh (Studier över barkborrarnes gångsystem), Dr. Wilh. Petersen (Ueber die Artberechtigung von *Pieris manni* May), Mag. K. Klingstedt (Släktskapen Trichoptera-Lepidoptera i cytologins ljus), Dr. R. Forsius (Afrikas tenthedinoidfauna), Stud. O. Hulkkonen (Om humlornas psykobiologi) og Stud. E. Kanervo (Om Petsamo-området syrphider) — de 2 sidste Foredrag holdtes paa Fisk med et kort svensk Resumé.

Den 3. Dag, Torsdag den 7. August, tog man tidligt om Formiddagen med Bil ud til Dickursby til Landbruksförsöksanstaltens Afdeling för skadedjur, der forevistes af Lederen, Mag. Y. Hukkinen, og hvor man bl. a. stiftede nærmere Bekendtskab med et af det finske Landbrugs værste Skadedyr, Bladbillen *Phaedon cochleariae*. Ved Frokosttid tog man igen tilbage til Byen (Frokosten indtoges i den idylliske Restaurant Alphyddan) og om Eftermiddagen fortsatte man Foredragsserien med Foredrag af Dr. W. Petersen (Hat die Nahrung einen Einfluss auf die Artbildung?), Cand. H. Lohmander (Om några djurgeografiskt intresanta diplopodararter i Finlands fauna), Lærer J. P. Kryger (Tetracampini Ashmead), Dir. Th. Grönblom (Macrolepidopterologins nuvarande ställning i Finland), Mag. M. Hertz (Uppträdande av *Lophyrus pini* i närheten av Kexholm), Lektor Krogerus (De nordiska arterna av skalbaggsläktet *Catops*), Forstm. E. Kangas (Om några skadeinsekter på tallplantor), Stud. Sv. Nordberg (Undersökningar rörande Aphanipterlarvernas ekologi), og endelig valgtes Komitéen for næste Møde, som antagelig vil finde Sted i Norge. — Om Aftenen var der indbudt til Afslutningsmiddag i Bastion Piper paa den lille Ø Långörn, hvor det gamle Fæstningsfængsel nu er indrettet til smukke og ejendommelige Restaurations- og Selskabslokaler. Her holdtes Taler af Repræsentanter for alle de deltagende Nationer, og Gæsterne udtrykte deres varme Tak baade for den store Gæstfrihed, hvormed de alle vegne var blevet mødt, baade mere officielt og privat, og for det saa smukt gennemførte Møde. Efter Bordet dansedes der og festedes videre til hen paa Morgenstunden.

Medens Entomologerne paa Mødedagene var optaget af Eftermiddagsforedragene, var der sørget for Damernes Underholdning ved en Damekomité, saaledes at de den ene Dag under Ledelse af General L. Munc k besaa Fæstningen Sveaborg med dens historiske Mindesmærker, og den anden Dag besøgte Kunstmuseerne.

Efter selve Besøget var der arrangeret 2 Ekspursioner, en kortere og en længere. Den første, der startede Lørdag den 9. August om Morgenen, førte Deltagerne med en Rutebil i vestlig Retning ud til Lojo-Egnen, hvor man paa Vejen havde Lejlighed til at bese Lojo Kirke, en af Finlands ældste og mærkeligste paa Grund af sin Rigdom paa gamle Kalkmalerier; man endte ved den store og meget smukke Lojo Sø, der ikke blot er en glimrende Samlelokalitet, men samtidig er Sommerresidens for en Mængde finske Naturhistorikere, der her har deres Sommerboliger spredt langs Bredderne; Deltagerne nød her en uforglemmelig Gæstfrihed hos Dr. Harald Lindberg, Prof. Komppa, Lektor Krogerus, Prof. W. Linnaniemi og Prof. Saalas. Ekspursionens 2 Nætter tilbragtes saaledes henholdsvis hos Lektor Krogerus og Prof. Saalas. Af entomologisk Interesse maa særlig fremhæves en Udflugt til en Sphagnummose ved Lohilampi, hvor der bl. a. findes en Række østlige Invadenter i den finske Fauna, især Rovbiller; Dyrene toges yderst ude i Hængesækkens frie Rand, som man tvang under Vand ved at stille sig saa mange som muligt paa den; herved bragtes Dyrene til at kravle frem. — Fra Lojo-Egnen fortsatte Ekspursionen om Mandagen den 11. August pr. Bil til den smukke lille By Ekenäs ude ved Skærgaarden, og herfra pr. Motorbaad til den biologiske Station Tvärminne, der besaas, hvorefter de fremmede Deltagere i Turen over Åbo returnerede til Sverige og evt. videre.

Kai L. Henriksen.

Den anden af entomologmødets excursionser, som talte over 20 deltagere, varede fra fredag d. 8. aug. om aftenen til onsdag d. 13. aug. om morgenen og gik til det finske Karelen, egnene ved den russiske grænse.

Turen, der var mønsterværdigt tilrettelagt, og som lededes af mag. Klingstedt og mag. W. Hellén, foregik på den komfortablest mulige måde, idet rejsen foretoges i en reserveret sovevogn, der kobledes fra på de stationer, hvor man gjorde ophold, og iøvrigt tjente som bolig for deltagerne under hele turen.

D. 8. aug. sent om aftenen startedes fra Helsingfors og i natens løb kørte man over Viborg (Wiipur) til Terijoki, der var udgangspunktet for de to første dages excursionser, og som nåedes ved 9-tiden om morgenen. Her blev sovevognen stationeret, hvorpå man strax tog videre til grænsestationen Rajajoki. I toget fra Terijoki til Rajajoki medfulgte sværtbevæbnede soldater, der nu og da gik gennem vognene og inkvisitorisk så de rejsende an. Man blev således påmindet om, at man nærmede sig egne, hvor det ikke var tilrådeligt at vise for megen uforsigtighed. Efter en overdådig fro-

kost på stationen spadseredes ned til floden, der danner Grænsen mod Rusland. På jernbanebroen, der her fører over floden, er grænsens nøjagtige beliggenhed særdeles tydeligt mærket, idet broens jærnkonstruktion på den mod Finland vendende halvdel er malet hvid, medens den halvdel, der vender mod Rusland, er rød. Man fortsatte gennem skov- og mosestrækninger ned til kysten — hvorfra man i det fjerne skimtede Kronstaðt — og herfra videre til den lille station Ollila, hvor man tog toget tilbage til Terikoji. Et stærkt indtryk gjorde det på denne vandring langs grænsen at se store, kostbare villaer, der for ikke så mange år siden var sommerresidens for St. Petersburgs bourgeoisie, nu lå tomme, hastigt rømmet af ejerne. Der var ingen nye beboere flyttet ind; disse egne betagtedes endnu ikke som noget helt betryggende opholdssted. — I tsartiden var Terijoki et stærkt besøgt badested; nu er der ikke meget tilbage af fordums herlighed, men byen har endnu bevaret et stærkt russisk præg.

Medens den første dag havde været begunstiget af det smukkeste vejr, begyndte næste morgen med regn, og desværre vedvarede regnen med få afbrydelser under så godt som hele resten af excursionen.

Søndag d. 10. aug. foretoges bl. a. en biltur til Raivola, hvor man i øsregn spadserede gennem den bekendte lærketræskov, hvis mægtige træer Katharina II i sin tid lod så til senere anvendelse som skibsmaster i den russiske flåde.

Om aftenen forlod deltagerne Terijoki og rejste i nattens løb til Sordavala, havnebyen ved Ladogasøen, der nåedes tidlig om morgenen, mandag d. 11. aug. Ved 9-tiden gik man ombord i en lille damper og sejlede en tur langs Ladogasøens kyst forbi Kirjavalahi, gjorde et længere ophold i Jamilahti og sejlede sluttelig videre til Valamo. Det disede og regnfulde vejr var skyld i, at denne sejltur ikke helt blev den oplevelse, den ganske utvivlsomt vilde have været i klart vejr; nu kunde man kun svagt skimte det smukke bjerglandskab (med udsigtsbjerget Piispanvuori), der omgav søen.

Øen, eller øgruppen, Valamo, der ligger ude i Ladogasøen, et par timers direkte sejlads fra Sordavala, tilhører den finske stat, men er stadig domicil for den russiske munkeorden, der har gjort Valamo's navn berømt. Indsejlingen til øerne er overordentlig smuk og malerisk. På den største af øerne ligger kirken, hvis kupler stråler i stærke farver, og det store kloster, hvor tidligere langt over 1000 munke havde bolig. Nu er tallet svundet stærkt ind, der er lukket for tilgang, og en stor del af klosteret er nu indrettet til logi for pilgrimme og for almindelige turister. Munkene driver selv agerbrug og en ikke ubetydelig skovdrift, og de be-

sørger selv trafikken mellem Sordavala og Valamo med klosterets egen Damper *Sergej*, hvis besætning udelukkende består af munke. Ikke mindst hér virker deres lange uklippede hår og skæg højst ejendommeligt. — Natten tilbragtes på klosteret og næste formiddag foretoges spadsereture på øen. Af entomologisk interesse kan nævnes, at larverne af den lille måler *Eupithecia sinuosaria* var til stede i stor mængde ved havnen på Valamo.

Ved middagstid afsejlede selskabet atter til Sordavala og returnerede herfra til Helsingfors, som nåedes ved 8-tiden onsdag morgen, og hvor excursionen sluttede. — Omend det dårlige vejr var skyld i, at det entomologiske udbytte af excursionen blev ringe, blev dog turen, ikke mindst takket være den udmærkede ledelse, en strålende oplevelse for alle deltagerne.

N. L. Wolff.